

Hvad er Ocean literacy?

I har nu set filmen, hvor I har fået fortalt hvad ocean literacy betyder. Der er mange svære begreber og det kan være svært at forstå sammenhængen i de pointer som filmen peger på. Derfor skal I nu læse det samme, og give jer tid til at arbejde med hvert afsnit. Til at hjælpe jer, har vi lavet en ordliste med et par af de væsentligste ord. Den finder I til højre.

I ocean literacy er der tale om 7 principper man skal kende til. Hver af de 7 principper er markeret med en blå overskrift.

Ocean Literacy, kunne oversættes til "Havkundskab", og er en forståelse af havets indflydelse på dig og din indflydelse på havet.

I 2004 mødtes havforskere, undervisere og politikere med ansvar for **havmiljøet**, for at forme definitionen af Ocean Literacy og for at identificere 7 væsentlige principper og 44 grundlæggende begreber.

En person som kender til ocean literacy, forstår de væsentligste principper og grundlæggende begreber om "**havets funktion**", kan kommunikere om havet på en meningsfuld måde, og er i stand til at tage velovervejede og ansvarlige beslutninger vedrørende havet og dets **ressourcer**.

Jorden har eet stort hav med mange egenskaber.

Havets dominerer vores planet, og dækker cirka 70% af planetens overflade. Der er kun et stort sammenhængende hav, som inddeles i flere verdenshave.

Hvad betyder det:

Havmiljø: eller "havets tilstand". Når man kigger på havmiljøet, kigger på havet som helhed. Altså på alle de organismer der lever i havet, men også alle de forhold der er med til at skabe en balance i havet, fx forurening, udledning af stoffer og måden vi bruger havet.

"Havets funktion": Mekanismerne i havet, eller hvordan havet helt overordnet fungerer. Hvilken rolle havet spiller for vores planet.

Ressourcer: Havet er stort og fyldt med ting som vi ser som værdifuldt i vores civiliserede samfund. Når noget er værdifuldt for os, betragter vi det som en ressource. Det kunne være madvarer fra havet (fisk, skalddyr, havpattedyr osv), olie, gas, dykkerturisme osv.

Geokemiske kredsløb: kredsløb, hvori grundstoffer føres rundt mellem Jordens kemisk forskellige områder: atmosfæren, Jordens skorpe, kappe og kerne.

Sedimentære bjergarter: Sedimentære bjergarter er dannet af løse aflejringer. Sediment er et andet udtryk for aflejring.

Havet og livet i havet former jordens udseende.

Mange af landjordens materialer og **geokemiske kredsløb**, har deres oprindelse i havet. Mange af de **sedimentære bjergarter**, der i dag findes på land, blev engang dannet i havet.

Havet har enorm indflydelse på vejr og klima.

Det vil altid have en væsentlig indflydelse på **klimaændringer** ved hele tiden at **absorbere**, opbevare og flytte rundt på varme, carbon og vand.

Havet gør Jorden beboelig.

Hovedparten af alt **oxygen** i atmosfæren stammer oprindeligt fra organismer i havet som laver **fotosyntese**. Det første liv på jorden antages at være opstået i havet, og det tidligste bevis for liv findes i havet.

Havet danner grundlag for en stor mangfoldighed af liv og **økosystemer**.

Livet i havet spænder i størrelse fra det aller mindste virus til det største dyr, der nogensinde har levet på Jorden, blåhvalen.

Havet og mennesker er uløseligt forbundet.

Havet påvirker ethvert menneskeliv ved at levere frisk ferskvand og næsten alt oxygen på jorden.

Det **modererer** jordens klima, påvirker vores vejr og **influerer** menneskers sundhed.

Havet er det sidste og største udforskede sted på Jorden.

Mindre end 5% af havet er i dag blevet undersøgt. Havet er dermed alle tiders mål for næste generations opdagelsesrejsende og forskere, her kan de finde store muligheder for undersøgelse og udforskning.

Havet er en kilde til inspiration, rekreation, fornyelse og opdagelse. Vi er alle ansvarlige for at passe på havet.

Hvad betyder det?

Klimaændringer: Forandringer i klimaet fx pga. af øget CO₂ i atmosfæren.

Absorbere: optage i sig

Oxygen: To oxygen atomer danner et iltmolekyle som skrives: O₂

Fotosyntese: Planter og alger (fx, tang eller planktonalger) kan ud fra carbondioxid og vand danne sukker og ilt ved hjælp af sollys. Energien i solens lys omdannes og lagres i sukker. Denne proces kaldes fotosyntese.

Økosystem: Et økosystem er et afgrænset område i naturen, hvor organismer lever i samspil med deres omgivende miljø. Man kan betragte hele jorden som et samlet økosystem, men det kan også være et ocean eller en spand med havvand og muslinger.

Modererer: lægger en dæmper på

Influerer: Påvirker

I

Havet opretholder livet på Jorden, og mennesker skal leve på måder, der opretholder havet.

Havet er afgørende for livet på jorden, derfor må mennesker tilpasse sig et liv på jorden, som passer på havet.

De essentielle principper i Ocean Literacy

Oversat af: Kortegalscenter

- 1. Jorden har et stort hav med mange egenskaber**
- 2. Havet og livet i havet former jordens udseende.**
- 3. Havet har enorm indflydelse på vejr og klima.**
- 4. Havet gør Jorden beboelig.**
- 5. Havet danner grundlag for en stor mangfoldighed af liv og økosystemer.**
- 6. Havet og mennesker er uløseligt forbundet.**
- 7. Havet er det sidste og største udforskede sted på Jorden.**

